dakshinamurthy

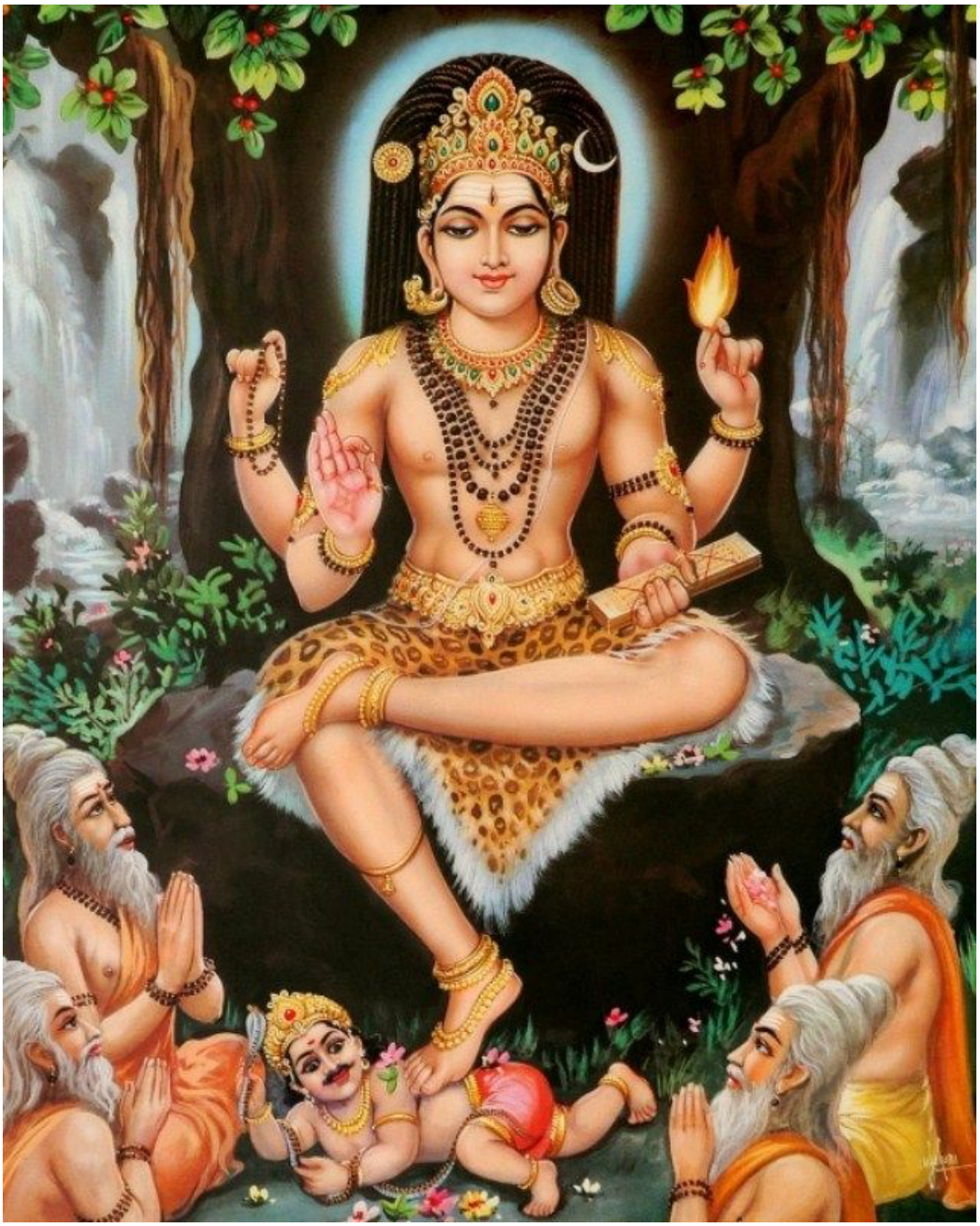

Giriş Dhyana 3
1. Şloka – Âlemin illüzyon olarak ortaya çıkışı 7
2. Şloka 9
3. Şloka 12
4. Şloka 14
5. Şloka 16
6. Şloka 18
7. Şloka İçimizde daima “Ben” olarak parlayan Işık 19
8. Şloka **Mâyâ ile yanıltılmış evren algısı** 21
9. Şloka **Evrenin ve Sonsuz Gerçek’in Sırrı** 23
10. Şloka **Her Şeyin Öz’ü ile Bir Olmak** 27
Ek. **Sri Ramana Maharshi Tamil çevirisi** 29

Giriş Dhyana

Om! mouna vyaakhyaa prakadtitha para brahma thathwamm yuvaanamm Varşishttaanthe vasadu rishi gannair aavruthamm brahma nishttaihhi aaçaaryendramm kara kalita çin mudram aananda ruupamm svaathmaaraamaamm mudita vadanaöm Dakshinaa muurthim iidde

> O güney'e bakan,
> Mutlak Brahman'ın gerçek doğasını sessizliğiyle açıklayan,
> Genç görünümlü, etrafı Brahman'a zihnini vermiş yaşlı bilge öğrencilerle çevrili,
> Öğretmenlerin en yücesi olan,
> Eliyle *Chinmudra* işaretini gösteren,
> Doğası barış olan, mutluluğun bizzat kendisi olan,
> kendi içinde en yüce sevinç hâlinde bulunan ve yüzünde bir tebessüm taşıyan
> Dakshinamurti'yi övgüyle selamlarım.
>
> Ben o Dakṣiṇāmūrti'ye sığınıyorum:
> Sözsüz bir hitabet olan sessizlikle bildirilen aşkın Mutlak'a,
> genç bir delikanlı suretinde tecelli edene,
> kendisinin Brahman'a kökten köklendiği yüce öğrencilerle çevrili olan en yüce Guru'ya,
> eliyle çin-mudrā işaretini gösterene,
> Mutluluğun (Ānanda'nın) ta kendisi olana,
> öz varlığında sevinçle mest olana,
> ve daima saadet ışıkları saçana.

Bu parça, **Dakṣiṇāmūrti Aṣṭakam**'ın kendi metnine dâhil olmadığı için "0. beyit" olarak numaralandırılmıştır. Ancak geleneksel olarak ilahiden önce okunur. Belki de bizzat Śaṅkara tarafından yazılmıştır. Burada, kutsal incir ağacının (aśvattha) altında oturan, genç bir dünya öğretmeni (Jagat-guru) suretinde tecelli eden, güneye (dakṣiṇa) dönük olarak yaşlı öğrencilerine sessizlikle öğreten Śiva'nın bu formu yüceltilmektedir.

Güney yönü ruhsal olarak **aşağıya inişi**, kuzey ise **yukarıya çıkışı** sembolize eder. O güneye bakar ki biz O'na yöneldiğimizde kuzeye, yani **ölümsüzlüğün istikametine** dönmüş olalım. "Dakṣiṇa" kelimesi aynı zamanda **"usta, yetkin, en ehil"** anlamına da gelir. O, en güç kavramları en etkin şekilde öğretebilen öğretmendir; bütün öğretmenlerin öğretmenidir.

O, akıl ve dilin bile erişemediği **Mutlak Gerçeklik (Brahman)**'dır. Onun sessizliği, **Ananda'nın (mutlak saadetin) doğrudan tecrübesinin** bir hitabetidir. O, şekilsiz olanın, yalnızca çaba gösterene kendini açan öğretici Formudur.

Mutlak ve onun Gücü – yani Tanrı (Śiva) ve İlâhî Ana (Śakti) – bazen iki ayrı Form'da, bazen tek bir formda (örneğin **Ardhanārīśvara**, yarısı erkek yarısı kadın), bazen de birinin diğerine tâbi olduğu Form'da görünür. Kāmākṣī formunda Tanrı, Şakti'ye tâbidir ve dişil güç baskındır. Fakat **Dakṣiṇāmūrti formunda Tanrı baskın olandır**; burada açıkça dışa vuran bir enerji ifadesi yoktur. Mutlulukla dolu Tanrıça'nın Formu, **sat-cit-ānanda** (Varlık-Bilinç-Saadet) formu olan Dakṣiṇāmūrti'de erimiştir. Bu nedenle, **Lalitā-sahasranāma**'da O'na "dakṣiṇāmūrti-rūpiṇī" denir. Bu isim, tanrıça ile Shiva'nın bir formu olan Dakşinamurti arasında benzersiz bir bağlantıyı vurgular.

vatta vittapi samipe, bhuumi bhaage nişannnam
sakala *MunijanAaanam*, *Jnanadataram* aaraath
tri bhuvana gurumiisham dakshinamurthi devam,
janana marana dukkha çedaa daksham namaami

> **Tüm Evrenin Öğretmeni olarak Dakṣiṇāmūrti**
> Yere oturmuş, bir banyan ağacının altında, yanına toplanmış bütün ṛşilere bilgeliğini bahşeden O'dur. Üç âlemin öğretmeni, doğum ve ölüm acılarını yok eden O Rab'be eğiliyorum.

> Banyan ağacının altında, bilgi bahşedenin yakınlarında
> yerde oturmuş olan rishiler dinlediği,
> Üç Dünyanın Öğretmeni,
> Doğum ve Ölüm Döngülerini Kesip Bizi Kederden Kurtaran,
> Sana Selam Ediyorum, Ey Güneye Bakan Efendi.

çitram vattataroor mule vriddha shishya gurur yuva
gurosthu maunam vyakhyaanam shishyastu china samşayaha
nidhaye sarva vidhyanam bhişaye bhava roginaam
gurave sarva lokaanaam Dakshinamurthaye namaha

> Banyan ağacının gölgesinde, yaş almış müritlerle
> fevkalade genç bir gurunun bir araya gelmesi,
> hakikaten hayret uyandıran bir tablo,
> İşte bu gurunun derin sessizliğinde, talebenin cehaletini ortadan kaldıran
> en yüce bilgi tecellî etmektedir.

Tüm bilginin hazinesi,
Bütün bağların sancılarını iyileştiren,
Üç alemin öğretmeni,
Sana selam ederim, ey güneye bakan efendi.

Sessizlikle Öğreten
Ne şaşılası bir manzara! Banyan ağacının altında yaşlı öğrenciler oturmuş, genç bir Guru'nun etrafında. O, hiçbir söz söylemeden öğretti; yine de bütün şüpheler yok olup gitti.
O, dünyevi yaşamın hastalığına şifadır.
Selam olsun, bütün bilgeliğin mekânı, tüm bilginin hazinesi, tüm dünyanın öğretmeni olan, Samsara'nın hastalığından mustarip olanları iyileştiren Rab Dakshinamurti'ye.

Om namah pranavaarthaaye şuddha jnanaika murthayee
Nirmalaaya prashaantaaya Dakshinaamurthaye namaha

Pranava mantrası Om'un kişileşmiş hali,
Doğru bilginin vücut bulmuş şekli,
Saf ve sakin olan,
Sana selam ederim, ey güneye bakan efendi.

Sri Dakshinamurti — kendi bilincimiz olarak.
Selam olsun Rab Dakshinamurti'ye; ki O, "Om"un anlamıdır;
O'nun sureti saf bilgidir, lekesizdir, sükûnettir ve mutlak sessizliktir.

chidghanaaya maheshaya vatamula nivasine
sacchidananda rupaya Dakshinamurthaye namaha
ishvaro gurur aatmeti murthi bhedha vibhaagine
vyomavad vyaapta dehaaya, Dakshinamurthaye namah

Tüm varlıkların kökünden, bilincinden ortaya çıktığı,
doğası *varlık-bilinç-mutluluk* olan Rab, Güney'e bakan ey Rab, sana selam ederim.
İsvara-Guru-Atman olarak görülen, geniş doğasında bu âlemi barındıran,
Sana selam ederim, ey güneye bakan efendi

Selam olsun Bilinç'in somutlaşmış hâline.
Selam olsun Mahesha'ya, Büyük Tanrı'ya.
Selam olsun Banyan ağacının (Vata) kökünde oturana.

Selam olsun Satçitānanda'nın (Varlık, Bilinç, Mutluluk) vücut bulmuş özüne.
Selam olsun Sri Dakshinamurti'ye.

Ey görünüşte ayrı ayrı Tanrı (İshvara), Guru ve Atma gibi beliren,
ama gerçekte hepsi aynı olan;
Ey tüm evrene nüfuz eden, sana eğiliyorum,
Ey Rab Dakshinamurti!

1. Şloka – Âlemin illüzyon olarak ortaya çıkışı

Vişvam darpana drişyamaanna nagari, tulyam nijaantargatamm
Paşyan naatmani maayayaa bahirivo dbhutam yathanidraya
Yeas saakşaat kurute prabodha samaye svaatmaanam evaadmayamm
Tasmai Sri Guru Murthaye Nama Idam Sri Dakshinamurthaye (1)

Tıpkı bir aynada bir şehrin nesnelerinin görülmesine benzer şekilde, Dünyanın nesneleri(evren)
İnsanın kendi iç varlığındaki özden, tıpkı rüyada ki gibi, kendi içinde tezahür eder.
Māyā'nın (illüzyonun) etkisiyle evren ve dünya, sanki dışarıdaymış gibi görünür.
Bu, uykuda tek bir gerçeğin,
Yanılsama sebebiyle birçok farklı hakikat gibi görünmesi gibi,
Uyanış ve hakiki idrak anında,
İkiliksiz kendi öz benliğini (Ātmān) doğrudan tecrübe eden
O yüce öğretmende beden bulan kimseye,
O Görkemli Dakṣiṇāmūrti formuna, ölüm tanrısı sana saygı ile selam ederim, ey güneye bakan Efendi.

Dünyanın nesneleri, evren, insanın kendi iç varlığındaki özden, tıpkı rüyada ki gibi veya tıpkı bir aynada bir şehrin nesnelerinin görülmesine benzer şekilde kendi içinde tezahür eder.
Mâyâ'nın gücüyle, kendi içinde bulunan evreni sanki dışarıdaymış gibi gören, ama uyanışta kendi öz varlığını, Atmanı ikincisi olmayan Bir olarak idrak eden,
Guru suretinde beliren, kadim olan kutsanmış Dakṣiṇāmūrti'ye secde olsun.

1, 2 ve 3. beyitler, evrenin kökeni ve bunun felsefî anlamları üzerinde durur.
Bu beyitte iki benzetme yapılır: Biri rüya, diğeri ise aynadaki yansıma. Her ikisinin de ayrı bir işlevi vardır.

Rüya benzetmesi şunu öğretir: Rüyanın gerçek olmadığını ancak uyanınca anlayabiliriz.
Ayna benzetmesi ise şunu gösterir: Karşımızdaki yansımayı görürken bile onun gerçek

olmadığını biliriz. Aynı şekilde, dışımızda var gibi görünen bu evreni deneyimlerken bile, **aslında bunun gerçekliğinin sahte olduğunu kavramalıyız; çünkü o, yalnızca içimizdeki hakiki Benliğin bir yansımasıdır.**

Rüya ve ayna örnekleri arasında da ince bir fark vardır. Rüyada aslında içimizde olan şey dışarıda görünür. Aynada ise dışarıda olan şey içeride, ayna içinde görünür. Her iki benzetmeyi birleştirip şunu anlamalıyız: **Evren gerçekte içimizdedir, ama māyā'nın yansıtıcı gücü sebebiyle dışarıdaymış gibi görünür.**

Bu beyitin asıl amacı bize şunu öğretmektir:

Brahman tek gerçektir; görünür evren ise sadece bir görünüşten ibarettir, o anlamda gerçek değildir. Bir şeyi başka bir şey sanmak, yanlış bilgidir. Māyā'nın gücü sebebiyle evreni Brahman'dan ayrıymış gibi algılarız. Fakat Guru'nun lütfuyla gerçekleşen idrakle birlikte, ortada Brahman'dan başka hiçbir şeyin olmadığını anlarız.

2. Şloka

Biijasyan tari vaankurp jagadidam, prang nirvikalpam punaha
Maya kalpita deşa kaala kalanaa vayçitrya çitri krrtamm
Maayaaa viva vijrum bhayatyapi mahaa yogişvareççheya
Tasmai Sri Guru Murthaye Nama Idam Sri Dakshinamurthaye (2)

Tıpkı bir tohumun içinde potansiyel olarak filizin bulunması,
ancak gelişimle birlikte farklı hâle gelmesi gibi,
bu dünya da değişmeyen bir özden doğmuştur.
Māyā'nın tasarladığı mekân ve zaman kavramlarının çeşitliliğiyle,
ondan uzay, zaman ve nedensellik ortaya çıkmıştır.
Gerçekte var olmayan,
fakat sürekli olarak farklı biçimlerde tasavvur edilen bu evren,
önümüzdeki çok sayıda yer ve zamanla birlikte,
yaşam panosunda bir tür yanılsama olarak resmedilir.
Bu büyük sihirbazlık gösterisi yani dünyanın açığa çıkışı,
samadhiden çıkan mahā-yogiler tarafından müşahede edilir.
İçimizdeki o yogiye, o yüce öğretmen formuna,
Dakṣiṇāmūrti'ye saygıyla eğiliyorum.

Kendi iradesinin gücüyle, tıpkı bir sihirbaz ya da büyük bir yogî gibi,
evreni ortaya koyan O'na –
O evren ki başlangıçta tohum içindeki filiz gibi farklılaşmamış haldeydi,
ama sonra māyā'nın oluşturduğu
mekân, zaman ve nedensellik koşulları altında çeşitlenerek farklılaştı –
O'na, Guru suretinde tecelli eden mübarek Dakṣiṇāmūrti'ye secde ederim.

Bu beyit, Mutlak'ın (Brahman'ın) sadece evrenin yaratıcı etkin nedeni (nimitta-kāraṇa) değil, aynı zamanda onun maddi nedeni (upādāna-kāraṇa) da olduğunu anlatır.
Ancak **tohum–ağaç benzetmesi** çok ileri götürülmemelidir. Çünkü tohumdan ağaç çıkar, ağaçtan tekrar tohum doğar. Brahman'dan evren "filizlenir", evet, ama evrenden yeniden Brahman çıkmaz. Bu yüzden Brahman, Gītā'da (9.18) **"bījam avyayam"** (çürümeyen, yok olmayan tohum) olarak adlandırılır.

Bu noktada **yogî benzetmesi** daha uygun düşer. Burada kullanılan **“prāk” (önce / başlangıçta)** ve **“punaḥ” (sonra / tekrar)** kelimeleri zamanın akışını göstermek için değildir. Bunlar, sadece “gizli hâl” ile “açığa çıkmış hâl” arasındaki farkı anlatmak için kullanılır. **Çünkü zaman, ancak evren açığa çıkınca başlar. Evren henüz açığa çıkmamışken “zaman” da gizliydi. (Hatta burada bile dilimiz yetersiz kalıyor; “vardı” bile diyemeyiz, çünkü ortada “zaman” kavramı yoktu.) Yani hem evrenin belirmesi hem de zamanın ortaya çıkışı tamamen māyā’nın bir tezahürüdür.**

Mutlak’ın evreni kendi özünden yaratması kavramı gerçekten güçtür. Ama bunun arkasında çok güçlü **śruti (kutsal metin) desteği** vardır. En az yedi kanıt verilebilir. İlk birkaçını görelim:

1. Eğer Brahman evrenin maddi nedeni olmasaydı, Brahman’ı bilmekle evrenin tamamını bilmek mümkün olmazdı. Ama Upanişadlar tam da bunu söyler:
    - *“Kasmin nu bhagavo vijñāte sarvam idam vijñātam bhavati”*
      — Mundaka Upanişad I.1.2
      (“Ey Bilge, hangi şeyi bilmekle her şey bilinmiş olur?”)
    - *“Yat jñātvā neha bhūyo’nyat jñātavyam avaśiṣyate”*
      — Bhagavad Gītā 7.2
      (“Onu bilince, başka bilinmesi gereken hiçbir şey kalmaz.”)
    - *“Yena aśrutam śrutam bhavati, amatam matam, avijñātam vijñātam”*
      — Chāndogya Upanişad VI.1.3
      (“Onu bilmekle, işitilmemiş işitilmiş olur, düşünülmemiş düşünülmüş olur, *bilinmeyen bilinir hâle gelir.”)*
    - *“Ekena mṛtpiṇḍena sarvam mṛṇmayaṁ vijñātaṁ syāt … mṛttikety eva satyam”*
      — Chāndogya Upanişad VI.1.4
      (“Bir avuç çamuru bilmekle, tüm çamurdan yapılmış şeyler bilinmiş olur. İsim ve biçimler sadece kelimelerle oynamaktır; gerçek olan yalnızca çamurdur.”)

2. *“Bahusyām prajāyeyeti”* — Taittirīya Upanişad II.6
   (“Çoğalayım, birçok varlık olayım.”)
   Bu ifade açıkça Brahman’ın kendi içinden çokluk âlemini ortaya çıkardığını söyler

3. **.** Taittirīya Upanişad’daki *“tad-ātmānaṃ svayaṃ akuruta”* ifadesi **“O, kendisini kendisinden yarattı”** anlamına gelir. Burada hem *ātmānaṃ* (kendini) hem de *svayaṃ* (kendi başına) kelimelerinin kullanılması, evrenin oluşumunda başka hiçbir nedenin bulunmadığını gösterir. Yani evren, aslında Brahman’ın bir dönüşümünden ibarettir. Bu dönüşümün mahiyeti, Vedānta’daki farklı okulların tartıştığı bir konudur.

4. Upanişadlarda sıkça geçen bir ifade vardır: **“Tüm varlıklar ondan doğmuştur.”** (Taittirīya U. III.1: *yato vā imāni bhūtāni jāyante*). Burada “ondan” anlamında kullanılan *yat* kelimesi, Brahman’a işaret eder. Panini dilbilgisine göre *yat*, “prakṛti” yani doğa/güç anlamına da gelir. Bu, Brahman’ın gücüdür ve Brahman’ın varlığıyla evren haline gelir.

5. Chāndogya Upanişad (VI-2-2) der ki: ***“Brahman tektir, ikincisi yoktur.”*** Bu ifade iki şeyi anlatır:
   - Evreni ortaya çıkaran başka bir neden yoktur.
   - Brahman’dan başka hiçbir şey yoktur. Yani Brahman hem etkin neden hem de maddi neden konumundadır.

6. Muṇḍaka Upanişad, Brahman ile evren arasındaki ilişkiyi açıklamak için üç farklı benzetme yapar.

7. Chāndogya Upanişad (I-9-1) evrenin yok oluşunu şöyle anlatır:
   “Bütün varlıklar Uzay’dan doğar ve sonunda yine Uzay’a dönerler.”

Taittirīya Upanişad da (III-1) benzer şekilde, her şeyin Brahman’dan doğduğunu ve sonunda yine Brahman’a geri döndüğünü söyler. Bir şey, sadece etkin nedeninden ortaya çıkmış olsaydı, yok olurken oraya geri dönemezdi. Ancak hem etkin hem de maddi neden Brahman olduğu için, evren sonunda yine Brahman’a geri döner.

Bu anlayış, Nyāya felsefesinin (evren atomlardan oluşur) ve Sāṃkhya felsefesinin (evrenin nedeni üç guṇa’dır: sattva, rajas, tamas) görüşlerini reddeder. Upanişad’ın öğrettiği şey şudur: Tıpkı bir bitkinin tohumun içinde gizlice var olması gibi, evren de Brahman’ın içinde potansiyel halde vardır. Ve Brahman’ın kendi doğasındaki *māyā gücü* ile görünür hale gelir.

3. Şloka

Yesyeiva sphurannam sadaatmakam asat kalpaartakamm bağsate
Sakşat tat vam asiti veda vaçasa, yo bodhe yatya şriitaan
Yet sakşat karanaat bhavenna punaraavrrtir bh*avaam buunidau*
Tasmai Sri Guru Murthaye Nama Idam Sri Dakshinamurthaye (3)

Gerçekliğin temel titreşiminden, zihinde anlam kazanan,
gerçek olmayan bir dünya doğar.
Gerçek ışığın hakikati olarak var olan ve görünüşlerin sahte dünyasında parlayan,
"Sen O'sun" büyük sözünün anlamını idrak ettikten sonra onu öğrencilerine öğreten ve böylece yaşam ve ölüm döngüsünden kurtulan,
Bedenle özdeşleşmiş olan körlerin, bu dünyada kör bir şekilde gördüğü gibi,
aslında doğmamış ve değişmez olmasına rağmen,
māyā'nın yarattığı yanıltıcı bilgiyle farklı suretlerde görünen,
samsaranın okyanusuna bir daha dönmeyecek olan kişiye,
Güney'e bakan, O yüce öğretmen formuna, Şiva'ya, Dakṣiṇāmūrti'ye bu saygıyla eğiliyorum

Mutlak Gerçek'in ışığıyla parlayan, yanılsamalar dünyasında bile tek hakikat olarak beliren;
kendisine yönelenlere Vedik öğreti olan *"Sen O'sun"* (tat tvam asi) sözüyle hakikati bildiren; idrak edildiğinde bir daha doğum ve ölüm döngüsüne dönüşün kalmadığı;
guru biçiminde tezahür eden, kutlu Dakṣiṇāmūrti'ye secde ederim.

Evrenin görünen varlığı aslında kendi başına parlayan bir gerçeklik değildir; Brahman'ın ışığının yansımasıdır. Evrenin "gerçekliği" de, aslında onun dayandığı zemin olan Brahman'ın gerçekliğidir. Nasıl ki bir film perdede oynadığında gerçekte var olan şey film değil, perde ise — çünkü perde filmin öncesinde de, gösterim sırasında da, sonrasında da vardır — aynı şekilde **evren de, yalnızca Brahman'ın üzerinde beliren bir görünüştür.**

“Sen O’sun” ifadesi (*tat tvam asi*), Sāma Veda’ya ait Chāndogya Upanişad’da, bilge Aruṇi’nin oğlu Śvetaketu’ya verdiği büyük öğreti (mahāvākya)dır. Dokuz kez tekrarlanmış ve dokuz kez açıklanmıştır. Bu, sıradan bir söz değil, tüm Upanişad öğretisinin en yüce özüdür. Söylediği şudur:

Kozmostaki her şeyin ardındaki ortak gerçeklik olan Brahman, senin özünde bulunan en derin ilahî gerçeklik — yani Ātman — ile aynıdır. Bu Ātman, benliğimizin en iç çekirdeğinde yer aldığı için bireysel bir kimlik gibi görünür. Brahman ise sınırsız ve koşulsuz olandır. Dolayısıyla bu öğreti, görünüşte farklı olan iki şeyin — **sınırsız Brahman ve sınırlı bireysel benliğin — öz itibarıyla aynı olduğunu bildirir.**

Bir kişiyi yıllar sonra gördüğünde onun geçmişte tanıdığın kişiyle aynı olduğunu söylediğinde, kastettiğin şey ne kıyafetleri ne de dış görünüşüdür; bunlar değişmiş olabilir. Aslında aynı kalan özdür. Aynı şekilde, Brahman ile bireysel benlik özdeş kılındığında, onların tali özellikleri değil, özü kastedilir.

Brahman’ın evrenin nedeni olması, onun özsel tanımı (*svarūpa-lakṣaṇa*) değil, yalnızca dışsal ve geçici bir tanımıdır (*taṭastha-lakṣaṇa*). **Benzer biçimde, bireysel benliğin sınırlanmış görünmesi de cehalet (*avidyā*) yüzündendir ve özsel değildir. Dolayısıyla *tat tvam asi* öğretişi, “Brahman — māyā’sı çıkarıldığında” ile “benlik — cehalet ve sınırlamaları çıkarıldığında” özde aynıdır, demektir.**

Bu ifade, bireysel benliği övmek ya da duygusal bir telkin değildir; çünkü Vedānta’da konu duygu değil, saf gerçektir. **Burada Brahman ile bireysel benlik arasında bir sebep-sonuç ilişkisi yoktur. Yani bireysel benlik, Tanrı’nın eseri değildir**, tıpkı çömleğin çömlekçinin eseri olması gibi**. Bu özdeşlik bir “nitelik-yüklem” ilişkisi de değildir**. Çünkü Tanrı bireysel varlığın nitelikleriyle tanımlanırsa ölümlü olurdu; bireysel varlık Tanrı’nın nitelikleriyle tanımlanırsa ölümsüz olurdu. Dolayısıyla bu ifade, ne bir tapınma ne de bir yakarış cümlesidir; yalnızca hakikatin kendisini ilan eder: **Ātman ile Brahman birdir.**

4. Şloka

Nanaa çidra ghatodara sthida mahaa dipa prabha bhaasvaramm
Yanam yasya tu çakşuraadi karanna vaaraa bahi spanditam
Jaanaamıti itameva bhaantam anupaty etat samastam cagatı
Tasmai Sri Guru Murthaye Nama Idam Sri Dakshinamurthaye (4)

> Tıpkı deliklerle dolu bir lambadan yayılan ışığın her yöne yayılması gibi,
> O'NUN BİLİNCİ, bilgeliği,
> kişinin duyularından kulak, göz, ağız ve düşünce açıklıklarından dışarı taşar, ki,
> Ve o kişi "Kendimi biliyorum"u fark ettiğinde, *Atman duyu organlarından parlar,*
> Bu bütün evren yalnızca O'nun ardından parlar.
> O, bilen olarak bilincin içinde parlayan Tanrı'dır.
> *Bu 'Benlik' fark edildiğinde, yalnızca 'O'nun bu dünyada parladığı anlaşılır.*
> Öğretmenlerin en yücesi suretinde cisimleşmiş olana, *bu içsel ışığa selam ederim, ey* Güneye dönük ışık saçan o biçimde tecelli eden Shiva'ya selam olsun.
>
> Büyük bir kandilin ışığı nasıl deliklerle dolu bir kabın içinden dışarıya yayılıyorsa;
> göz ve diğer duyular aracılığıyla bilgisi dışarıya taşan;
> "Ben biliyorum" şeklinde parlayarak bütün evreni bilinir kılan;
> hareket ya da titreşimden uzak, ,
> Guru suretinde tezahür eden kutlu Dakṣiṇāmūrti'ye secde ederim.

"İçimizdeki Şahit" temasını işleyen **4, 5 ve 6. Şlokaları**

Bu şloka ile birlikte (4., 5. ve 6. şlokalarda) anlatılan**, içimizdeki "Gören (Seer)"dir. Yani evrendeki tüm deneyimlere ışık veren, içimizdeki Ruh'un ışığıdır**. Bu ayet, kutsal metinlerin tekrar tekrar ilan ettiği tek gerçeği vurgular:

“Orayı ne güneş aydınlatır, ne ay, ne yıldızlar, ne şimşek, ne de ateş.
Yalnızca O’nun ışığıyla her şey parlar.”
(Katha Upanişad, 2.2.15)

Evrenin ışığı O’dur. Onun ışığıyla her şey görünür olur. Nasıl ki yanan bir kandil, varlığını göstermek için başka bir ışığa ihtiyaç duymazsa, aynı şekilde evrendeki bütün ışıkları aydınlatan Yüce Işık da başka bir araca ihtiyaç duymaz. O, **svayam-prakāśa**’dır — yani **kendi başına ışık saçandır.**

Rüya âleminde tek bir ışık (benliğin ışığı) yüzlerce nesneyi aydınlatır. Bunu biraz genişlettiğimizde uyanık hâlimizde de aslında yine Benliğin ışığının her şeyi aydınlattığını anlarız. Maddenin kendi başına bir parlaklığı yoktur. Eğer her şey kendi ışığına sahip olsaydı, bir masa ya da sandalye biz bakmasak da kendini hissettirmeliydi. Eğer hiçbir şey ışık saçmasaydı, o zaman hiçbir şeyden haberdar olamazdık. Dolayısıyla maddî dünyanın görünür olması, mutlaka bir “ışığa” bağlıdır. Biz bu ışığı yanlışlıkla “fiziksel ışık” zannederiz; ama gerçekte fiziksel ışığın bile arkasında, onu “ışık yapan” Ruh’un Işığı vardır.

Yüce Gerçek, “ışıkların ışığı” (*jyotiṣām jyotiḥ*) olarak içimizde parlamaktadır. Bu durum, küçük delikleri olan bir kabın içine konmuş yanan bir kandile benzer. Dokuz kapılı olan bu bedende (iki göz, iki kulak, iki burun deliği, ağız, üreme organı ve anüs) içimizdeki Benliğin ışığı, māyā’nın aracılığıyla duyulara yansır ve oradan dışarıya sevinç ışınları gibi yayılır. Çünkü içerideki öz, mutluluğun kendisidir. Bu ışınlar duyuların nesnelerine vurduğunda, o nesneler “bilinir” hâle gelir.

Ama birey, beden ve duyularla özdeşleştiğinde bir yanılgıya düşer: görme, işitme, koklama, dokunma ya da tat alma sırasında yaşadığı mutluluğun dışsal nesnelerden geldiğini sanır. Oysa bu mutluluk, özden (Ātman’dan) duyular aracılığıyla sızan ışıktan başka bir şey değildir.

Bir başka benzetme: Dışarıdan gelen güneş ışığı, deliklerle dolu bir çadırın içine sızar. Çadırın içindeki bir çocuk, ışığın çadırdan geldiğini sanabilir. Oysa aslında çadır ışığı engellemekte, yalnızca delikler güneş ışığının içeri girmesine izin vermektedir. Aynı şekilde, **beden-zihin-akıl yapımız içimizdeki Benliğin ışığını örter; duyular da bu ışığın yalnızca küçük parçalarını içeri alır.** Biz de, yaşadığımız mutluluğun duyusal nesnelerden geldiğini sanırız.

Ama çocuk ışığı çadırdan elde etmeye çalışsa ne kadar boş bir çaba olurdu! Biz de aynı şekilde, mutluluğu beden-duyu nesnelerinden bekleyerek aslında kendi özümüzü gözden kaçırıyoruz. Eğer çadırı tamamen kaldırırsak, güneş ışığı bütünüyle içeri dolar. Aynı şekilde, beden-zihin-akıl özdeşliğini terk ettiğimizde, içimizde zaten var olan o **mutluluk kütlesi (ānanda-svarūpa)** ile bir oluruz.

5. Şloka

Dehamm praannam apin driyan yapi çalaam buddhimm çe şuunyam viduhu
Stri baalaandha jadopamas tvahamiti , bhrantha Bhruşamm Vaadinahha
Maya şakthi Vilaasa Kalpitha Maha, Vyamoha Samharine
Tasmai Sri Guru Murthaye Nama Idam Sri Dakshinamurthaye (5)

Bedeni, yaşam gücünü (prāṇa), duyuları ve değişken zihni,
hatta boşluğu (śūnya) kendi öz benliği sanan,
boşluk kavramının ve diğer tüm “hiçliklerin”,
Aslında sadece kendileri olduğunu düşünen entelektüeller, büyük filozoflar,
Kadınlara, çocuklara, körlere ve cahillere benzer sığ bir anlayışa sahiptir.
Bu cehalet perdesini kaldırabilecek ve bizi bu aldatıcı durumdan uyandırabilecek olan yalnızca O’dur.
Sadece içteki guru bu cehaleti giderebilir.
Güney’e bakan, öğretmenlerin en yücesi olan Tanrı’ya selâm olsun.

Benliği bedenle, ya da hayat güçleriyle, ya da duyularla,
ya da istikrarsız buddhi (zihin) ile, ya da boşluk ile bir tutanlar —
onlar gerçekten kadınlar ve çocuklar, körler ve cinnetle malul olanlarla aynı seviyededir,
büsbütün yanılmışlardır.
Māyā’nın kudretli oyunuyla kurulmuş büyük yanılsamayı yok eden,
öğretmen suretinde cisimleşmiş olan “O”na,
güneye dönük ışık saçan o biçimde tecelli eden Shiva’ya, selam olsun!

Bedeni, nefesi (prāṇa), duyuları, sürekli değişen aklı ya da boşluğu (śūnya) “Ben” olarak görenler; aldanmış kadınlar, çocuklar, körler ve cahiller gibidir — sadece çok konuşurlar ama hakikati bilmezler.
İşte, mâyânın kudretiyle ortaya çıkan bu büyük yanılgıyı ortadan kaldıran, karışıklıktan uzak, Guru suretindeki mübarek Dakṣiṇāmūrti’ye secde ederim.

Çārvāka materyalizminden, Budizm’in “Şūnyavāda” (boşluk kuramı) öğretisine kadar tüm

bu görüşler aslında birer yanılgıdır. Bu yanılsamalar, ancak Transandantal Mutlak olan Brahman'ın sezgisel idraki doğduğunda ortadan kalkar.

- **Beden Ben olamaz**, çünkü gözle görülür, cisimdir, renge ve biçime sahiptir, parçalardan oluşur, beş elementin birleşimidir. Ayrıca eğer beden "Ben" olsaydı, uyku halinde, baygınlıkta veya ölümden sonra bile kendi "Benliğini" fark etmesi gerekirdi.
- **Duyular Ben olamaz**, çünkü kör, sağır veya sakat kişiler bile içlerindeki "Ben" farkındalığını bilirler.
- **Yaşam nefesi (prāṇa) Ben olamaz**, çünkü beden uyurken prāṇa çalışmaya devam eder, ama şuursuzdur. Örneğin, uyuyan birinin cebinden cüzdanı çalındığında prāṇa bunu bilmez.
- **Akıl (buddhi) Ben olamaz**, çünkü o, bedenden önce de yoktur, bedenden sonra da varlığını sürdürmez. Ayrıca yaşarken de sürekli değiştiği için asla "değişmez öz" (ātman) olarak tanımlanamaz.

6. Şloka

Raahu Grasta Divaakarendu Sadruso, Maya Samaaçadanaat
Sanmaatrah karanUpa samharannato yo'bhuut sushuptah pumaan
Prag Asvaapsam Iti Praboodha Samaye, Yah Prathya vigyayathee
Tasmai Sri Guru Murthaye Nama Idam Sri Dakshina murthaye (6)

> Duyuları bastırılmış olan insanın, tıpkı güneşin tutulma ile örtülmesi gibi, gerçeklik de cehalet içindeki bir kişide maya tarafından örtülmüştür. Uyuyan insanın yanılsama perdesi sebebiyle, rüya hâlinde olduğunu gerçeğini uyandığında görmesi gibi,
> Sadece içteki guru bu cehaleti ortadan kaldırabilir.
> Bu içsel guruya selam ederim, ey güneye bakan efendi.
>
> Uyku hâlinde, mâyânın örttüğü perde çekildiğinde saf varoluş hâline gelen, uyanınca da "Ben şimdiye kadar uyuyordum" diye kendini tanıyan O Benliğe, canlı ve cansızın özüne, Guru suretindeki mübarek Dakṣiṇāmūrti'ye secde ederim.

Bu şloka, Budistlerin "derin uykuda bilincin yokluğu, nihai gerçeğin boşluk (śūnya) olduğunu gösterir" görüşüne doğrudan bir reddiyedir. Buradaki asıl vurgu, bilincin asla yok olmadığıdır.

- Derin uykuda dış dünyaya dair hiçbir şey bilinmez; ama yine de uyanınca "Hiçbir şey bilmiyordum" veya "Güzel uyudum" diyebiliriz. Bu, o sırada da bilincin mevcut olduğunun kanıtıdır.
- Tıpkı güneş tutulması sırasında güneşin kaybolmaması gibi, derin uykuda da bilinç kaybolmaz. Sadece üstünü örten bir perde vardır.
- Bilincin kendiliğinden ışık saçması (svayam-prakāśa) burada anlatılır. Nasıl ki karanlık bir odada yanan bir lamba kendini göstermek için başka bir ışığa ihtiyaç duymaz, bilinç de kendini aydınlatmak için başka bir şeye muhtaç değildir.
- Uykudaki mutluluk da duyuların hazlarından gelmez, çünkü duyular o sırada işlevsizdir. O mutluluk saf Benlikten (Ātman) kaynaklanır.

Bu deneyime **pratyabhijñā** denir: **"kendini, kendisiyle tanıma**." Yani, uykudan uyanınca kişi kendi varoluşunu, bilincini ve mutluluğunu geri hatırlar. Bu üç unsur — **sat (varlık), cit (bilinç), ānanda (mutluluk)** — Brahman'ın doğrudan tecrübesidir.

Buddhizmin “kṣaṇika-vijñāna” (anlık bilinç parçaları) görüşü, yani her anda farklı bir bilenin ortaya çıktığı fikri, bu bağlamda reddedilir. Çünkü hatırlama (pratyabhijñā) ancak süreklilik (consciousness continuity) varsa mümkündür. Upanişad’ın dediği gibi:
“Varlık asla yok olamaz, yokluk da var olamaz.” (Bhagavad Gītā, 2.16 ve Bṛhad-Āraṇyaka Upanişad paralelliği).

7. Şloka İçimizde daima “Ben” olarak parlayan Işık

Baalyaadishvapi Jaagrathaadishu tathaa, sarvaas vavasthaas vApi
Vyavrttaas vanuvartamanam ahamitiyantha sphurantham Sadaa
Swatmanaam Prakati karoti Bhajataam, yo Mudrayaa Bhadrayaa
Tasmai Sri Guru Murthaye Nama Idam Sri Dakshina murthaye (7)

Kendi mutluluk işareti olan *Chinmudra* ile parlayan ve kendini gösteren,
İnsanların içinde, benlik olarak var olan
Çocukluk, gençlik ve yaşlılık gibi değişen hâller sırasında bile,
Ve uyku, rüya ve uyanıklık hâllerinde bile,
Daima ve değişmeden var olan,
Güney’e bakan, teslim olanlara, içteki guru Chin-Mudra aracılığıyla
Atman bilgisini açığa çıkarır.
Brahman kavramıyla temsil edilen hakikat, her zaman vardır.
Öğretmenlerin en yücesi olan “ilahi guru”’ya selâm olsun.

O’na secde ederim ki, kutsal el-mudrâsı (çin-mudrā) aracılığıyla,
kendi öz-benliğini sadık öğrencilerine açığa çıkarır.
O Öz, bebeklikten ihtiyarlığa kadar bütün hayat evrelerinde, uyanıklık, rüya ve derin uyku gibi her bilinç hâlinde, kesintisiz olarak içimizde “Ben” diye parlayan varlıktır.
O, bilgeliğin ateş gözüne sahip olan, Guru sûretindeki kutsanmış Dakṣiṇāmūrti’dir.

7, 8 ve 9. şlokalar “ışığın ışığı” (görmemizi sağlayan ışık)

- Uyanmadan önce kimsem, uyandıktan sonra da yine aynı “ben”im.
- Derin uykuda da o aynı “ben” deneyimlemiş, çünkü uyandıktan sonra “uyudum” diyebiliyorum.

- İşte bu farkındalığa **pratyabhijñā** (yeniden tanıma) denir: bütün hâllerin ardında kalan, hiç değişmeyen Ben'i tanımak.

Śaṅkara'nın ifadesiyle, en açık olan şey (Ben'in kendisi), cehalet sebebiyle bize gizli gibi görünür. Oysa her durumda sürdürülen "Ben" duygusu, bilincin hiç kaybolmadığını gösterir.

Bunu anlamak için özel bir çabaya gerek yoktur; sadece başlangıçsız cehaleti dağıtmak yeterlidir. Asıl trajedi, farklılıkların sadece isim ve biçimlerden ibaret olmasına rağmen zihnimizi yanıltmasıdır.

Guru'nun gösterdiği **cin-mudrā** (başparmak ile işaret parmağının birleşmesi), Vedaların büyük buyruğunu ("Tat Tvam Asi — Sen O'sun") simgeler.

- Başparmak: "O" (mutlak, Brahman).
- İşaret parmağı: "Sen" (bireysel benlik).
- İkisinin birleşmesi: "Sen ve O aslında Bir'siniz."

Mantık yoluyla şunu kavrayabiliriz:

- "Sen" (thou) bilincin kendisidir.
- "O" (that) da bilincin kendisidir.
  Ama bu ikisinin aynı bilinç olduğunu idrak etmek, akılla değil, sadece Vedaların ışığı ve Guru'nun öğretisiyle mümkündür. Cin-mudrā tam da bunu gösterir.

8. Şloka **Mâyâ ile yanıltılmış evren algısı**

Vişvam pashyati kaarya kaaranataaya, sva swami sambandhatahhh
şişhyaAcharya thaya Tathaiva, PithruPuthra tyAadiAatmana Bhedatahaa
Svapne Jaggrati vaa ya eesha Purusho, Mayaa Paribh ramitaha
Tasmai Sri Guru Murthaye Nama Idam Sri Dakshinamurthaye (8)

Dünya, sebep ve sonuç olarak görür,
Biz ve Rabbimiz arasındaki farkları,
Öğretmen ile öğretilen arasındaki ayrımı,
Baba ile oğul arasındaki ayrımı;
insan, yanılsama yüzünden bu farklılıklara inanır.
Rüya ya da uyanıklık halinde, O daima mevcuttur,
ancak maya O'nu örterek ikiliğin doğmasına sebep olur.
Güney'e bakan, kendi ışığıyla daima tüm evreni aydınlatan, farklı biçimlerde görünmesine rağmen değişmeyen ve daima tek olan; en üstün, bilgi dolu ve sonsuz ihtişam sahibi Dakṣiṇāmūrti'ye, o yüce öğretmen formuna bu saygıyla eğiliyorum.

Mâyâ'nın (yanılsamanın) etkisiyle, düşte ve uyanık halde, sebep-sonuç, malik-mülk, öğrenci-öğretmen, baba-oğul gibi ayrımlarla kâinatı gören Benliğe; bütün Evrenin öğretmeni (Guru) sûretinde tezahür eden kutlu Dakṣiṇāmūrti'ye saygıyla eğiliyorum.

Dünyevi ilişkilerimizin tümü, aslında aynı Mutlak Varlığın tezahürleridir. Tıpkı bir rüyada, aynı zihnin pek çok karakter ve ilişkiyi gerçekmiş gibi üretmesi ama uyandığımızda bunların aslında bütünüyle hayali çıkması gibi... Uyanık halde gördüğümüz çeşitlilik de özünde aynı Birliğin dışavurumudur.

Burada doğal bir soru doğar: Eğer "guru-öğrenci ilişkisi" bile mutlak gerçekliğe sahip değilse, nasıl olur da bize Mutlak Gerçek'in bilgisi kazandırabilir? Cevap: Aynada gördüğümüz hayali yansımaları kullanarak yüzümüzdeki kiri silmemiz gibi. Görünüşte hayali olsa da, bu öğretim ilişkisi gerçeğin bilgisine götürür.

Vedānta'da gerçeği kavratmak için sürekli benzetmeler kullanılır. Rüyada yapılan eylemlerin uyanıklıkta da etkileri olabilir. Örneğin, bir kimsenin ıslak rüya görmesi buna örnektir. Dolayısıyla dünyevi ilişkiler ne tam anlamıyla gerçektir ne de bütünüyle hayaldir.

Vedānta bunlara **“anirvacanīya”** der: yani “ifade edilemez, tanımlanamaz.” Mâyâ’nın özü budur. Çünkü görüldüğü için bütünüyle hayal sayılamaz; fakat Aydınlanma anında kaybolduğu için de mutlak gerçek değildir. İşte bu yüzden ne “sat”tır (varlık), ne de “asat”tır (yokluk).

Matematik dünyasından çok güzel bir benzetme vardır. Matematikte birden fazla sonsuzluk derecesi bulunur. En düşük sonsuzluk, 1, 2, 3... gibi doğal sayıların oluşturduğu kümedir. Daha yüksek bir sonsuzluk ise bir doğru parçası üzerindeki tüm noktaların kümesidir. Bunun gerçekten “bir üst seviye” olup olmadığı, yoksa arada başka bir sonsuzluk derecesi bulunup bulunmadığı uzun süre tartışılmıştır. 1930’larda Gödel bu ara seviye sonsuzluğun var olmadığının kanıtlanamayacağını ispatlamış, 1960’larda Cohen ise var olduğunun da ispatlanamayacağını göstermiştir. Böylece bu sorun matematikte ünlü bir “karar verilemez (undecidable)” önerme hâlini almıştır. İşte mâyâ’nın Vedānta’daki statüsü de böyledir: karar verilemez, tam olarak tanımlanamaz.

Aydınlanma gerçekleştiğinde ise tüm bu çokluk âleminin aslında zihinsel bir kurgu olduğu ortaya çıkar. İşte bu nedenle kutsal metinler bize der ki: *“Benliğin benlik-ego’sunu ateş kurbanında yak, böylece yalnızca Gerçek Benlik kalsın.”*

- Dünyadaki bütün ilişkilerimiz, tıpkı rüyada aynı zihnin farklı karakterler ve ilişkiler üretmesi gibi, aslında tek bir Gerçek’in (Brahman’ın) tezahürüdür. Rüyada her şey gerçek görünse de, tamamen gerçek değildir.
- Uyanık hâlde gördüğümüz çokluk da, aslında birliğin (Unity) bir yansımasıdır.

- Aydınlanma geldiğinde, görünen çokluk yalnızca zihnimizin bir tasarımı olarak ortaya çıkar.
- Bu nedenle kutsal metinler şöyle der: **“Ego’yu ateşte kurban et, böylece yalnızca Öz (Self) kalır.”**

9. Şloka **Evrenin ve Sonsuz Gerçek'in Sırrı**

Bhur ambhamsye anilo nalombharamahar natho himaammşuh puman
ithyaabhati çara çarat makam idam yasyaiva murtyaşhtakam
nanyath kimçana vidyathe vimruşataamm yasmaat parasmad vibhooh
tasmai sri guru murthaye nama idham sri Dakshinamurthaye (9)

Yüce Brahman uğruna,
Evren benlik olarak parlar,
Hareketli ve durağan yönleriyle;
Su, ateş, hava, uzay,
Güneş, ay ve bireysel ruh,
Ve gerçeği araştıranlara,
Bu evrenin anlamını çözüp fark edenlere,
Onun yalnızca her yerde var olan Tanrı'dan ibaret olduğunu anlayanlara,
Güney'e bakan öğretmenlerin en yücesi olan Tanrı'ya selâm olsun.

O'na secde ederim ki, hareketli ve durağan evren olarak görünür,
Toprak, Su, Ateş, Hava, Uzay, Güneş, Ay ve Bireysel İnsan'ı kapsar,
O'na, ki O'ndan başka, her yeri kuşatan yüce O'ndan başka hiçbir şey yoktur, ne kadar ararsan ara,
O'na, lütuf ve huzur dolu Guru sûretindeki kutsanmış **Dakṣiṇāmūrti'ye**.

Toprak, Su, Ateş, Hava, Mekân, Güneş, Ay ve Bireysel Ruh'tan oluşan, hareketli ve hareketsiz evren olarak görünen O'na;
O ki yücedir, her şeyi kaplayandır, arasan da ondan öte başka hiçbir şey yoktur;
Lütuf ve huzur dolu Guru sûretinde tecelli eden, kutlu Dakṣiṇāmūrti'ye secde ederim.

Māyā'nın sebep olduğu yanılgı ancak Rabbin lütfuyla ortadan kalkar.
Mutlak Gerçek'in idrakine, yalnızca Guru biçiminde görünen Rabbin inayetiyle ulaşılır.

Śaiva Āgama'larda 36 temel ilke açıklanır. Bunların içinde doğrudan deneyim yoluyla anlaşılabilenler sadece şu beş unsurdur:
Toprak, Su, Ateş, Hava, Mekân; ayrıca **Güneş, Ay ve Öz (Ātman).**

“Boşluk” (Ākāśa), beş elementin en incesi olmakla birlikte, doğrudan deneyimle de kavranabilir. Çünkü gözlerini her açtığında mekânın seni kuşattığını bilirsin. İşte bu yüzden Rab, sekizli form (mūrty-aṣṭakam) olarak anılır: beş element, Güneş, Ay ve Öz (Ātman). Muhtemelen bu nedenle bu ilahiye, toplamda on kıta (śloka) içermesine rağmen **dakṣiṇāmūrti-aṣṭakam** denmiştir. (“Aṣṭakam” sekiz kıtalık ilahi demektir.)

“Yüce olan, her şeyi kaplayan ve ne kadar arasan da ötesinde başka hiçbir şey bulunmayan O” — işte bu ifade, aslında bütün kutsal metinlerin özüdür.
Bkz. *Bhagavad-gītā* XV.15:
“Bütün Vedalar aracılığıyla bilinmesi gereken Ben’im.”
Ayrıca *Nārāyaṇopaniṣat*:
“O’ndan başka daha üstün hiçbir şey yoktur; O’ndan daha küçük ya da daha büyük hiçbir şey yoktur.”

Sanatsujāta Öğretisi (Mahābhārata’dan)

Mahābhārata’nın dört bölümden oluşan, yaklaşık 130 kıtalık bir kısmında, bilgelik konusundaki en kapsamlı öğretilerden biri bulunur. Bu öğreti, Tanrı’nın zihinden doğmuş oğlu Sanatsujāta tarafından Kral Dhṛtarāṣṭra’ya anlatılır. Aslında bütün Vedānta’nın bir sentezidir. Sanatsujāta, bu bilgeliği doğrudan **Dakṣiṇāmūrti** formundan ilham alarak kazanmıştır. Bu form yalnızca **Brahman bilgisi**ni değil, aynı zamanda **Brahman olarak var olma hâlini** vermek için ortaya çıkmıştır.

Orada sorulan sorulardan biri şudur:
“Vedalar’a hâkim olmanın sonucu nedir?”
Verilen yanıt bilgedir:
Gerçek (Satya) birdir.
Vedalar’ın tek amacı bunu göstermekten ibarettir.

“Vid” kökünden türeyen “Veda” sözcüğünün anlamları şunlardır: “var olmak, bilmek, farkında olmak, araştırmak, edinmek.” Var olan tek şey **Yüce Mutlak Bilinç**tir. Bilinmesi gereken de “ikincisi olmayan Tek”tir. İşte bütün Vedalar’ın özü budur. Bunun araştırılması gerekir ve bu araştırma seni en yüce kazanca, yani **mokṣa’ya (kurtuluşa)** ulaştırır.

Fakat insanlar bu tek hakikati anlamak yerine, Vedalar’ın sözleri etrafında dolanıp dururlar. Böylece Vedalar “sözden ibaret bir okyanus” hâline gelir. Oysa hakikatin bu kadar çok kelimeye ihtiyacı yoktur. **Vedalar’ı ezberleyenlere “brāhmin” denir ama gerçek brāhmin, bu Tek Hakikat’te kök salmış olandır.**

Vedalar’ın tamamını bilen bir kişi yoktur. Çünkü Vedalar’ı bilmek, “bilinmesi gerekeni” bilmek değildir. Vedalar’ı bilen kişi, sadece Vedalar’ın söylediklerini bilir.

Fakat Hakikati bilen bambaşkadır. Vedalar seni Brahman bilgisine doğrudan ulaştıramaz; ancak işaret eder.

Gerçek kavrayış, sadece akılda değil, varlığın özünde yerleştiğinde geçerli olur.

Sanatsujāta'dan Alıntılar (Mahābhārata, Bölüm II: 42–43)

na vedānām veditā kaścid asti vedena vedaṃ na vidur na vedyam /
yo veda vedaṃ sa ca veda vedyam yo veda vedyam na sa veda satyam //

"Vedalar'ın kendisi O'nu (Gerçek Bilen'i) bilmez.
Vedalar ne O'nu, ne de bilinene (dünyaya) dair hakikati bilmemizi sağlar.
Bilen'i bilen kişi, bilinen'i de bilir.
Ama sadece bilinen'i bilen, Hakikat'i bilmez."

yo veda vedān sa ca veda vedyam na taṃ viduḥ veda-vido na vedāḥ /
tathāpi vedena vidanti vedaṃ ye brāhmaṇā veda-vido bhavanti //

"Vedalar'ı bilen kişi, bilinecek olanı da bilir.
Ama ne Vedalar'ın kendisi, ne de sadece Vedalar'ı bilen kişi O'nu bilebilir.
Yine de Brahman'ı arayan, Vedalar'ın yardımıyla Brahman bilgisine ulaşır."

Böylece metnin ana mesajı şu oluyor:

- **Vedalar nihai hakikati kendileri açıklamaz, ama ona işaret ederler. Hakikati bilmek, sadece sözlerde değil, varlığın özünde gerçekleşir.**

- **Mâyâ ile oluşan yanılgı**, yalnızca Tanrı'nın lütfu ile giderilebilir.
- **Mutlak Gerçek'in (Brahman) farkındalığı**, yalnızca Guru sûretindeki Tanrı'nın lütfu ile elde edilir.
- **Saiva Āgamaları** 36 temel ilkeyi açıklar. Bunlardan yalnızca doğrudan deneyimle anlaşılabilenler şunlardır:
    - Beş element (Toprak, Su, Ateş, Hava, Uzay),
    - Güneş, Ay ve Öz (Self).
- Not: En ince element olan **Uzay**, doğrudan deneyimlenebilir; çünkü gözlerimizi açtığımız her an Uzay'ın bizi sardığını biliriz.
- İşte bu nedenle Tanrı, bu **sekiz öğeden oluşan sekiz katlı sûret (mūrti-aṣṭaka)** olarak tanımlanır.
    - Büyük olasılıkla bu yüzden bu ilahi ilahi ilah Dakṣiṇāmūrti-āṣṭakam (sekiz bölümlü) olarak adlandırılmıştır; şarkı toplamda on mısra içerse de "āṣṭakam" sekiz mısralık ilahiyi ifade eder.

- **“O’ndan başka, her yeri kuşatan yüce O’ndan başka hiçbir şey yoktur”** “Bütün “O’nun ötesinde yüce bir varlık yoktur; daha büyük, daha küçük bir varlık da yoktur.”
- **Mahābhārata**’da yaklaşık 130 mısradan oluşan dört bölüm, ruhaniyetin ne olduğunu anlatır.
    - Bu anlatı, Kral Dhṛtarāṣṭra’ya ilahi bilge **Sanatsujāta** tarafından aktarılır.
    - Bu sentez, Vedanta’nın tüm öğretilerini içerir ve bilge, Dakṣiṇāmūrti sûretindeki Shiva’dan doğrudan ilham alarak, sadece Brahman bilgisini değil, Brahman olma hâlini de öğretir.
- **Veda ve bilgi ayrımı:**
    - Veda bilgisi, yalnızca gerçeğin yolunu gösterir, gerçeğin kendisi değildir.
    - Veda bilgisi öğrenmek, bilgiyi elde etmek için gereklidir ama Vedaları bilen kişi mutlak Gerçek’i bilmez; sadece Vedaların dediğini bilir.
    - Gerçek bilgiyi elde eden kişi ise Vedaların gösterdiği yoldan geçerek Brahman’ı tanır.
- **Özetle:**
    - **Vedalar, insanı gerçeğe ulaştırmak için bir rehberdir, ama gerçeği onlardan bağımsız olarak anlamak gerekir.**
    - **Gerçek bilgiyi edinmek için zihinsel ikna yetmez; bu, varlığın tümüyle özümsenmelidir.**
    - **Vedaların işlevi, gerçeğe ulaşacak olanı yönlendirmektir; hedef Brahman’ı bilmek ve deneyimlemektir.**

10. Şloka **Her Şeyin Öz'ü ile Bir Olmak**

Sarvaatmatvam iti sphutikrtam idam yasmadamuşhmin stave
Tenasya şravanat ththaartha mananad dyanaça sankeer tanat
sarvatmatva maha vibhuthi sahitamm siyaadişvaraatvamm svathah
siddhyetat punarashtadhaa parinnatamm çaisvaryam avyaahatam

Bu övgü ilahisinde açıklanan şey, **Her Şeyin Öz'ü olma hâlidir**.
Bunu dinleyerek, anlamı üzerine düşünerek, tefekkür ederek ve okuyarak,
kişi kesinlikle **Tanrısal hâkimiyete** ulaşır.
Ama bununla birlikte, **Her Şeyin Öz'ü olma** mertebesine erişirken,
aynı zamanda engellenmemiş sekiz kat üstün güçlere de kavuşur.

Bu övgü şiirinde açıklanan **Âtma** kavramı,
Onu dinleyen, anlayan, üzerinde tefekkür eden ve söyleyen kişi,
Tanrılaştırılmış hâle ve büyük benlik farkındalığına ulaşır;
Ayrıca, arada hiçbir engel olmaksızın
Sekiz gizli siddhi (okült) güce de sahip olur.

Burada sözü edilen sarvātmatva (her şeyin Öz'ü olma) aslında tüm maneviyatın nihai hedefidir.

Rab Bhagavad Gītā'da (VI.30) şöyle der:
yo māṁ paśyati sarvatra sarvaṁ ca mayi paśyati
tasyāhaṁ na praṇaśyāmi sa ca me na praṇaśyati

"Beni her yerde gören ve her şeyin bende olduğunu gören kişiden ben asla ayrılmam, o da benden asla ayrılmaz."

Bu, **çokluğun içinde Birliği görme vizyonudur**.

Farklılık algısı, **isim ve biçimlerin** tanınmasından doğar.

Fakat aydınlanmış kişi, **tuğlayı, taşı, altın külçeyi aynı gözle görür** (Gītā, XIV.24):

Normal insan ise çokluğun cazibesine kapılır; tıpkı **tahtadan yapılmış fili**, arkasında odun olduğunu görmeyip, gerçekten fil sanan çocuk gibi davranır.

Aslında bir **rüya hâlinde yaşıyoruz**; günlük heyecanlarımızın ötesinde daha gerçek bir âlemin var olduğuna inanmak istemiyoruz.

Çoğulluğun büyüsünden kurtulup her şeydeki özü, **birliği** göremiyoruz.
Eşyaların çokluğuna, sadece ayrılık ve işleyiş farklılıkları açısından bakıyoruz. **Dalgaları görüyoruz, ama okyanusu göremiyoruz.**
Oysa kutsal yazılar bize şunu öğretir:

- Ne görürsek görelim, sadece Rab'bin varlığını görelim;
- Ne işitirsek işitelim, sadece **Kṛṣṇa'nın flütünün melodisini** işitelim;
- Ne tadarsak tadalım, sadece Lord Śiva'nın başından akan **Gaṅgā'nın amṛt-benzeri tatlılığını** tadalım;
- Ne koklarsak koklayalım, sadece **Tanrıça'nın Kutsal Ayakları'nın tozunun kokusunu** koklayalım;
- Ne hissedersek hissedelim, sadece **Rāma'nın korkusuzluk veren elinin dokunuşunu** hissedelim.

Bu övgü ilahisinde açıklanan, **Her Şeyin Öz'ü olma hâlidir**.

- Bunu dinleyerek, anlamını düşünerek, meditasyon yaparak ve tekrarlayarak, kişi kesin olarak Tanrı'nın hâkimiyetine ulaşır..

- Biz aslında bir **rüya hâlindeyiz** ve sıradan heyecanlarımızın ötesinde daha gerçek bir dünyanın varlığına inanmayı reddederiz.
- Çokluğun cazibesini üzerinden atamıyoruz ve gördüğümüz her şeydeki **öz birliği** fark edemiyoruz.
- Çoğu zaman şeylerin çokluğunu, yalnızca ayrı ve farklı işlevleriyle görürüz; **dalgalara bakarız, okyanusu görmeyiz**.

Ek. **Sri Ramana Maharshi Tamil çevirisi**

ULAGU KANNADI YUR NERURAT-TANNUL-LAJNANATTAL
VELIYUNIL TUYIL KANAPPOL VILANGIDAK-KANDU JNANA-
NILAIYURU NERAN-TANNAI YORUVANA-YEVANER KANBAN
TALAIYURU KURUVAM-ANDAD-DAKSHINA-MURTTI PORRI //

MAUNAMA-MURAIYAR-KATTU-MAPPIRAMA-VATTU-VALAN
SIVA-NILAITTAVAR-SAR-CIDAR SERI-KURU VARAN SIR-KAIYAN
UVAGAIYOR-URUVAN TANNUL-LUVAPPAVAN KALI-MUGATTAN
AVANAIYAN TENPAN MURTTI YAPPANAI YETTUVOME //

VITTULE MULAI POL MUNNAM VIKARPAMILIC-CAGAM-PIN
KARPITA-MAYA DEYA-KALA-KARMATTAR-PARPALA
CITTIRAM VIRIPPAN YAVAN CITTANU-MAYIKAN POR
CATTIYAR KURUVAM-ANDAD-DAKSHINA-MURTTI PORRI //

EVANOLI YUNMAI INMAI IYAIPORULIL-ANGU NERE
EVAN ADU NIYANAY-ENRISAITTUNARTTUVAN CERNDORAI
EVANAI NER KANIN MINDUMIP-PAVAK-KADAL VIZHVILLAI
TAVARURU KURUVAM-ANDAD-DAKSHINA-MURTTI PORRI //

PALATULAIK-KUDATTUL DIPAP-PAYKADIR POL-YAR JNANAM
VIZHI-MUDAR-PORI-VAYP-PAYNDU VELI-SARIT-TARINDEN-ENNA
VILANGIDUM-EVANAIC-CARNDU VILANGUM-IVVAVANI-YAVUM
CALAMARU-KURUVAM-ANDAD-DAKSHINA-MURTTI PORRI //

UDALUYIR PORIGAL PUNDI -YONRU-PAZHAGAMAT-TERVAR
MADANDAIYAR-BALAR-ANDAR MADAIYAREY MUDAVADI
MADAMAIYAL VILAIYUMAM-MA MAYAKKAME MAYKKU JNANAT-
TADAIYARU KURUVAM-ANDAD-DAKSHINA-MURTTI PORRI //

IRAGU-PARRI RAVI TINGALENA-VULAN MAYAI MUDAP-
PARAVULAMODUNGAT-TUNGIP-PARAVIDA-VUNARUM KALAM
PURA-VURANGINA-NANENRU PODANAMEVAN PUMANAYC-
CARACARA-KURUVAM-ANDAD-DAKSHINA-MURTTI PORRI

KUZHAVI-MUN-NANAVU MUNNAK-KURU PAL-LAVATTAI YELLAM

CUZHALINUN-KALANDIRUNDE SOLIKKUM-MAGAMA-NALUM
KAZHAL-VIZHUVORK-KAR TANNAIK-KATTUVAN CIR-KURIPPAR-
RAZHAL-VIZHIK-KURUVAM-ANDAD-DAKSHINA-MURTTI PORRI

ULAGAI-YAR-IPPUMANOKKURUM-PALA NANAK-KANAVIR
KALANGIYE MAYAIYALE KARIYA-KARANAM-PIN-
RALIAVANUN-DASAN CIDAN GURU-MAHAN-RANDAI-YADI
TALA-MURU-KURUVAM-ANDAD-DAKSHINA-MURTTI PORRI

MANPUNAL-ANAL-KAL VANA MADI-KADIRON PUMANUM-
ENROLIR CARACARAN-CER-IDUVEVAN-ETTU MURTTAM
ENNUVARK-KIRAI-NIRAINDON-EVANIN-ANNIYAN-CARRINRAR
TANNARUT-KURUVAM-ANDAD-DAKSHINA-MURTTI PORRI

CARUVAMUM TANA NANRAYC-CARRUMIT-TOTTIRATTIN
CIRAVANAN-TANNAL-ARTTA CINTANAN-DYANAN-GANAM
PURIVADALELLAN-TANAM BUDISERISAN-RANMAI
MARUVIDU MARRU METTA MADIVARU CELVAN-TANE